

14. Nemzetközi Junior Természettudományi Diákolimpia (Nijmegen, Hollandia, 2017. december 3–12.)

A Nemzetközi Junior Természettudományi Diákolimpiát (International Junior Science Olympiad, röviden IJSO) Indonézia alapította 2004-ben. A versenyen, ahol elvileg egyenlő arányban szerepel a három természettudományos tantárgy (fizika, kémia, biológia), csak 16. évüket be nem töltött diákok indulhatnak.

Ebben az évben mindössze 14 magyar diák jelentkezett a versenyre. Ez részben azzal magyarázható, hogy egy európai úticél kevésbé motiválja a diákokat a kemény, fél éves felkészülésre. A másik ok viszont sokkal súlyosabb, ugyanis egyre nagyobb sebességgel romlik a természettudományos oktatásunk színvonala. A természettudományos tárgyak általános iskolai heti 1 órás oktatása és a követelmények további zsugorítása mind ezt az irányt erősítik.

Ezt az olimpiát az oktatási kormányzat 2007 óta anyagi segítséggel is támogatja. A Richter Gedeon Nyrt. a verseny elejétől fogva jelentős anyagi támogatást nyújt a csapatnak. Ebben az évben – a viszonylag alacsony utazási költségek miatt – nem volt szükség nagy összegű szponzorálásra, így az előbb említetteken kívül csak a Servier Kutatóintézet Kft.-től kaptunk még anyagi támogatást. A Magyar Kémikusok Egyesülete szervezi a kiutazást és az ezzel járó adminisztrációt, továbbá az anyagi források megszerzését, a támogatási pályázatok elkészítését és teljes bonyolítását.

A versenyre való felkészítést ebben az évben is júniusban kezdtük meg. Az első válogató eredménye alapján a legalább 50%-os teljesítményt elérő legjobb nyolc diákot választottuk ki a szűkebb felkészítőbe. Őket szeptemberben és októberben minden hétvégén a korábbi versenyek tapasztalatai és a követelmények alapján az ELTE Apáczai Csere János Gimnáziumban készítettük fel (Gyertyán Attila fizikából, Ács Zoltán biológiából, Villányi Attila és Vörös Tamás kémiából). A második válogató után kialakult hatfős csapat az utolsó hónapban a további elméleti felkészítő mellett kipróbálhatta a gyakorlati forduló team-munkáját is.

Az idei magyar csapat tagjai: *Farkas Csanád*, a budapesti Eötvös József Gimnázium 10. osztályos tanulója, *Balogh Zsófia*, a győri Révai Miklós Gimnázium 9. osztályos tanulója, *Tóth-Rohonyi Iván*, a budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium 9. osztályos tanulója, *Csonka Zétény*, a pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnázium 9. osztályos tanulója, *Serban Andrada*, a budapesti Eötvös József Gimnázium 10. osztályos tanulója, *Bonifert Balázs*, a budapesti Baár-Madas Református Gimnázium 9. osztályos tanulója.

Ebben az évben a szervezők külön fizikai, kémiai és biológiai témájú feladatokat készítettek, nem próbálkoztak az integrálásukkal, ám az egyes feladatokban fel-feltűntek a másik tantárgyhoz erősen kapcsolódó kérdések is. Ha röviden kellene összefoglalni a feladatok minőségét, akkor – az Európai Unió oktatási rendszerének megfelelően – a feladatok többségének megoldásában jelentős szerepet játszott a szövegértés, vagyis alapvetően természettudományi ismereteket ugyan elvártak, de a legtöbb összefüggést a feladatlap tartalmazta, és ezeket mindössze értelmezni kellett, vagy be kellett helyettesíteni a képletbe. Emiatt több európai ország sokkal jobban teljesített a versenyen, mint általában. Az eredmények alapján a biológia feladatsorok mutatkoztak a legnehezebbnek, a kémia átlagos nehézségű volt. Fizikából különösen a gyakorlati fordulónál látszott,

A magyar csapat (balról): Farkas Csanád, Balogh Zsófia, Serban Andrada, Villányi Attila felkészítő és kísérő tanár, Bonifert Balázs, Tóth-Rohonyi Iván, Csonka Zétény Előd

hogy az utolsó kérdésekre már nem maradt ideje a csapatok többségének.

A feladatok megvitatása az átlagosnál jóval zökkenőmentesebb volt. A szerzők általában elfogadták a kritikát és készségesen módosították a kérdéseket.

A versenyzők a versenyek közti napokban, a tanárok a diákok versenynapjain vettek részt különféle programokon. Igazi kirándulás csak az egésznapos amszterdami városnézés volt, a többi alkalommal elsősorban a verseny szponzorai tartottak előadásokat, bemutatókat. Ezek közül talán a legérdekesebb a hollandiai mélyföld csatornarendszereit működtető szervezetek bemutatói voltak. A programok lebonyolítását jelentősen megnehezítette a szokatlan időjárás, ugyanis Nijmegen és környékét erős hóesés és hideg időjárás sújtotta a verseny majdnem teljes időtartama alatt.

Az időjárás miatt több csapatban megfáztak a diákok. A magyar csapatot ennél is súlyosabb vírusfertőzés támadta meg (valószínűleg az egyik diákunk itthonról hozta). Ennek ellenére mindenki minden versenynapon részt vett, és nagyon szépen szerepelt.

Az idei versenyen 48 ország 285 versenyzője mérte össze tudását. Ebben az évben is valamennyi diákunk éremmel tért haza. Ezzel az országok nem hivatalos versenyében körülbelül a 13. helyen végeztünk. Farkas Csanád, Bonifert Balázs, Balogh Zsófia, Tóth-Rohonyi Iván és Serban Andrada ezüstérmet kapott, Csonka Zétény bronzérmes lett.

Az IJSO idei feladatsorait az érdeklődők hamarosan letölthetik a magyar csapat hivatalos honlapjáról (<http://ijso.kemavill.hu>).

Villányi Attila

TÁMOGATÓK

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

GEDEON RICHTER LTD.